

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

11.05.2011
Київ

№. 146

Про підсумки конкурсу установ НАН України за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності та за звання «Винахідник року Національної академії наук України» в 2010 році

Заслухавши доповідь члена Президії НАН України академіка НАН України В.Ф.Мачуліна про результати конкурсу установ НАН України за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності, Президія НАН України відзначає, що у 2010 році інститутами та установами НАН України одержано 742 патенти на винаходи та корисні моделі, серед яких 278 — патенти України на винаходи, 445 — патенти України на корисні моделі. Отримано 16 патентів Російської Федерації, 1 — Білорусі, 1 — США, 1 — патент Європейського патентного відомства (ЄПВ) (у 2009 році отримано 725 патентів, серед яких 321 — патенти України на винаходи, 384 — патенти України на корисні моделі, 17 патентів Російської Федерації, 1 — Білорусі, 1 — Франції, 1 — ЄПВ).

Було подано 810 заявок на винаходи та корисні моделі, в тому числі 344 заявки на видачу патентів України на винаходи, 456 — на патенти на корисні моделі, 7 — на патенти Російської Федерації, 1 — на патент США, 1 — КНР, 1 — РСТ.

Порівняно з 2009 роком збільшилася подача заявок на патенти на винаходи та корисні моделі. Кількість поданих заявок збільшилася у відділеннях фізико — технічних проблем матеріалознавства, механіки, наук про Землю, хімії НАН України, зменшилася — у відділеннях біохімії, фізіології і молекулярної біології та інформатики НАН України.

Серед створених у 2010 році об'єктів інтелектуальної власності слід відзначити такі:

- Вітроелектростанція (патент на винахід № 90207, авт. Дзензерський В.О., Тарасов С.В. та ін.), Інститут транспортних систем і технологій НАН України;
- Пристрій формування наноелектронних структур (заявка № а201011658, авт. Ходаковський М.І. та ін.), Інститут кібернетики ім.В.М.Глушкова НАН України;
- Спосіб синтезу надпровідних алмазів і розчинник для синтезу надпровідних алмазів (патент на винахід № 90168, авт. Шульженко О.О. та інші), Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України;
- Спосіб виготовлення фотокаталітичних плівок TiO_2 (заявка № а201011579, авт. Силенко П.М., Шлапак М.В. та ін.), Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України;
- Спосіб кількісного оцінювання та ідентифікації міксоміцетів у водному середовищі (патент на винахід № 92088, авт. Гончарук В.В. та ін.), Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України;
- Кукурудза сорту Боян 277 МВ (свідоцтво про авторство на сорт рослин № 10037, авт. Моргун В.В. та ін.), Інститут фізіології рослин і генетики НАН України.

У 2010 році установами НАН України укладено 48 ліцензійних договорів, контрактів щодо використання винаходів, розробок, виконаних на рівні винаходів, а також договори про передачу

«ноу-хау», 9 авторських договорів, надано 200 невиключних ліцензій на використання сортів рослин. Із ліцензійних угод укладено угоди з фірмами Великобританії — 1, Італії — 1, Фінляндії — 1, Канади — 1 (у 2009 році установами НАН України укладено 42 ліцензійні договори, контракти щодо використання винаходів, розробок, виконаних на рівні винаходів, а також договори про передачу «ноу-хау», надано 416 невиключних ліцензій на використання сортів рослин. Укладено угоди з фірмами Російської Федерації — 1, Канади — 1, Нідерландів — 2, Болгарії — 2, Німеччини — 1, КНР — 1, Ізраїлю — 1).

У 2010 році установи НАН України підтримували чинність 3901 охоронного документа на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, в тому числі Російської Федерації, США, КНР, а також 372 авторських свідоцтва та патенти на сорти рослин. Серед установ, що мають найбільшу кількість чинних охоронних документів на винаходи, корисні моделі Інститут хімії високомолекулярних сполук НАН України — 236, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України — 264 (на сорти рослин).

Важливим напрямом патентно-ліцензійної роботи є проведення патентних досліджень. Протягом 2010 року в установах НАН України складено 250 звітів про патентні дослідження (у 2009 році — 242).

Під час проведення власних науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у 2010 році установи НАН України використовували 878 власних винаходів та корисних моделей.

Як і в попередні роки, установи НАН України подавали заявки на одержання патентів на промислові зразки та на реєстрацію торговельних марок. Подана 1 заявка на патент на промисловий зразок, подано 6 заявок на торговельні марки і одержано 4 свідоцтва на торговельні марки. Також подано 10 заявок, одержано 15 авторських свідоцтв та 13 патентів на сорти рослин. Так, Національним ботанічним садом ім.М.М.Гришка НАН України одержано 13 патентів на сорти рослин, подано 5 заявок на сорти рослин, Інститутом фізіології рослин і генетики НАН України одержано 14 авторських свідоцтв на сорти рослин.

Згідно зі звітами в балансі установ відображено як нематеріальні активи майнові права на 3244 винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки (з них взято на облік у 2010 році — 1222) та на 162 комп'ютерні програми та бази даних (взято на облік у 2010 році — 37), на 108 сортів рослин (з них взято на облік у 2010 році — 46) (у 2009 році — 2631 винахід, корисна модель, промисловий зразок, торговельна марка, з них взято на облік у 2009 році — 64; 108 сортів рослин, з них взято на облік у 2009 році — 25; 322 комп'ютерні програми та бази даних, з них взято на облік у 2009 році — 83).

Незважаючи на те, що показники винахідницької роботи у 2010 році суттєво зросли, робота зі створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності в установах НАН України потребує уваги, кадрового зміцнення та збільшення фінансового забезпечення діяльності підрозділів з трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності, виплати винагороди винахідникам за створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, а також підвищення кваліфікації та навчання співробітників зазначених підрозділів.

Президія НАН України постановляє:

1. Присудити призові місця за кращі результати у винахідницькій та патентно-ліцензійній роботі по НАН України та нагородити Почесними грамотами Президії НАН України та ЦК профспілки працівників НАН України:

Інститут імпульсних процесів і технологій НАН України — перше місце,

Інститут колодної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України — друге місце,

Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України — третє місце.

2. Визнати переможцями конкурсу і присудити премії таким установам:

По Відділенню математики НАН України

Першу премію в розмірі 1846 гривень — **Центру математичного моделювання Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України**, який одержав 1 рішення на видачу патенту на винахід, подав 1 заявку на корисну модель, одержав 1 рішення на корисну модель та підтримує чинність 4 патентів.

Другу премію — не присуджувати.

По Відділенню інформатики НАН України

Першу премію в розмірі 3166 гривень — **Інституту кібернетики ім.В.М.Глушкова НАН України**, який подав 14 заявок на патенти на винаходи України та 2 — РФ і 10 — на корисні моделі, одержав 12 рішень про видачу патентів на винаходи та 5 — РФ і 4 рішення на корисні моделі, уклав 4 авторські договори та 1 авторський договір — із організацією Канади, підтримує чинність 126 патентів.

Другу премію в розмірі 2407 гривень — **МННЦ інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України**, який подав 10 заявок на патенти на винаходи України та 19 — на корисні моделі і 3 заявки — на торговельні марки, отримав 1 рішення про видачу патенту на винахід та 1 рішення — по РФ і 32 рішення — на корисну модель, уклав 1 ліцензійний договір невиключного права в Україні, склав 1 звіт про патентні дослідження, підтримує чинність 41 патенту.

По Відділенню механіки НАН України

Першу премію в розмірі 3100 гривень — **Інституту транспортних систем і технологій НАН України**, який подав 17 заявок на патенти на винаходи України, одержав 15 рішень про видачу патентів на винаходи, склав 2 звіти про патентні дослідження, підтримує чинність 33 патентів.

Другу премію в розмірі 2205 гривень — **Інституту технічної механіки НАН України та ДКА України**, який подав 15 заявок на патенти України на винаходи та 6 — на корисні моделі, одержав 8 рішень про видачу патенту України на винахід та 9 — на корисні моделі, склав 8 звітів про патентні дослідження та підтримує чинність 33 патентів.

По Відділенню фізики і астрономії НАН України

Першу премію в розмірі 4200 гривень — **Інституту фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України**, який подав 1 заявку на винаходи та 13 заявок на патент на корисну модель, одержав 9 рішень про видачу патенту на винахід в Україні та 8 рішень про видачу патентів на корисні моделі, склав 16 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 60 патентів.

Другу премію в розмірі 3768 гривень — **Донецькому фізико-технічному інституту ім. О.О. Галкіна НАН України**, який подав 1 заявку на винахід та 4 заявки на патенти на корисні моделі, одержав 1 рішення про видачу патенту на винахід в Україні та 4 рішення про видачу патентів на корисні моделі, уклав 5 договорів ноу-хау та 1 ліцензійний договір невиключного права в Україні, склав 5 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 51 патенту.

Третю премію в розмірі 2760 гривень — **Науково-технологічному центру «Реактивелектрон» НАН України**, який подав 6 заявок на винаходи та 6 заявок на патенти на корисні моделі, одержав 1 рішення про видачу патентів на винаходи, склав 1 звіт про патентні дослідження та підтримує чинність 1 патенту.

По Відділенню наук про Землю НАН України

Першу премію в розмірі 2564 гривні — **Морському гідрофізичному інституту НАН України**, який подав 6 заявок на патенти на винахід в Україні та 2 — РФ, одержав 8 рішень про видачу патентів на винаходи в Україні та 2 — в РФ, уклав 1 авторський договір з організацією Фінляндії та 1 — з організацією Італії, підтримує чинність 52 патентів.

Другу премію в розмірі 2362 гривні — **Українському державному науково-дослідному і проектно-конструкторському інституту гірничої геології, геомеханіки і маркшейдерської справи НАН України**, який подав 8 заявок на патенти на корисні моделі, одержав 10 рішень про видачу патентів на корисні моделі, підтримує чинність 78 патентів.

Третю премію в розмірі 1987 гривень — **Науковому центру аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України**, який подав 2 заявки на патенти на винаходи, одержав 3 рішення про видачу патентів на винаходи, підтримує чинність 5 патентів.

По Відділенню фізико-технічних проблем матеріалознавства НАН України

Першу премію в розмірі 5608 гривень — **Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України**, який подав 8 заявок на патенти на винаходи в Україні та 24 — на корисні моделі, одержав 8 рішень про видачу патентів на винаходи в Україні, та 22 рішення — на корисні моделі, склав 6 звітів про патентні дослідження і підтримує чинність 85 патентів.

Другу премію в розмірі 3960 гривень — **Інституту надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України**, який подав 4 заявки на патенти на винаходи та 11 заявок — на патенти на корисні моделі, 2 заявки на торговельні марки, одержав 9 рішень на патенти на винаходи та 14 рішень про видачу патентів на корисні моделі, уклав 4 договори ноу-хау: 2 — з організаціями Польщі, 1 — з організацією Нідерландів, 1 — з організацією Індії, склав 6 звітів про патентні дослідження і підтримує чинність 122 патентів.

Третю премію в розмірі 3380 гривень — **Інституту термоелектрики НАН України та МОН України**, який подав 1 заявку на патент на винахід в Україні та 12 — на корисні моделі, одержав 5 рішень про видачу патентів на винаходи та 1 рішення про видачу патенту РФ, отримав 13 рішень на корисні моделі, склав 13 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 161 патенту.

Четверту премію в розмірі 2997 гривень — **Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України**, який подав 12 заявок на патенти на винаходи України та 18 заявок на корисні моделі, одержав 10 рішень про видачу патентів на винаходи України, 2 — РФ та 1 — США, 15 рішень на патенти на корисні моделі, уклав 20 договорів ноу-хау, склав 1 звіт про патентні дослідження і підтримує чинність 180 патентів.

По Відділенню фізико-технічних проблем енергетики НАН України

Першу премію в розмірі 3550 гривень — **Інституту проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України**, який подав 7 заявок на винаходи та 4 — на корисні моделі, одержав 8 рішень про видачу патентів на винаходи та 5 — на корисні моделі, склав 8 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 88 патентів.

Другу премію в сумі 3306 гривень — **Інституту технічної теплофізики НАН України**, який подав 8 заявок на патенти на винаходи та 18 заявок на корисні моделі, одержав 3 рішення про видачу патентів на винаходи та 19 рішень про видачу патентів на корисні моделі, підтримує чинність 87 патентів.

Третю премію — не присуджувати.

По Відділенню ядерної фізики та енергетики НАН України

Першу премію в розмірі 3210 гривень — **Інституту прикладної фізики НАН України**, який подав 1 заявку на патенти на винаходи та 3 — на корисні моделі, одержав 3 рішення про видачу патентів на винаходи та 3 — на корисні моделі, підтримує чинність 30 патентів.

Другу премію — не присуджувати.

По Відділенню хімії НАН України

Першу премію в розмірі 4320 гривень — **Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України**, який подав 23 заявки на винаходи та 1 — на корисну модель, одержав 15 рішень про видачу патентів на винаходи та 1 — на корисну модель, уклав 2 договори ноу-хау в Україні, склав 9 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 122 патентів.

Другу премію в розмірі 3160 гривень — **Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України**, який подав 5 заявок на патенти на винаходи та 31 — на корисні моделі, одержав 4 рішення на патенти на винаходи та 29 — на корисні моделі, підтримує чинність 236 патентів.

Третю премію в розмірі 2377 гривень — **Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України**, який подав 7 заявок на патенти на винаходи та 18 — на корисні моделі, одержав 7 рішень про видачу патентів на винаходи та 20 — на корисні моделі, уклав 1 ліцензійний договір невиключного права в Україні, склав 7 звітів про патентні дослідження і підтримує чинність 98 патентів.

По Відділенню біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України

Першу премію в розмірі 3030 гривень — **Інституту проблем кріобіології та кріомедицини НАН України**, який подав 4 заявки на патент на винахід та 20 заявок — на корисні моделі, одержав 5 рішень про видачу патентів на винаходи та 17 — на корисні моделі, склав 31 звіт про патентні дослідження і підтримує чинність 107 патентів.

Другу премію в розмірі 2102 гривні — **Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім.Р.Є.Кавецького НАН України**, який подав 2 заявки на патенти на винаходи та 11 — на корисні моделі, одержав 2 рішення про видачу патентів на винаходи та 20 рішень — на корисні моделі, склав 8 звітів про патентні дослідження, підтримує чинність 92 патентів.

Третю премію в розмірі 1664 гривні — **Інституту біології клітини НАН України**, який подав 2 заявки на патент на винахід та 1 — на корисну модель, одержав 3 рішення про видачу патентів на винаходи та 3 рішення про видачу патентів на корисні моделі, уклав 1 договір ноу-хау, склав 1 звіт про патентні дослідження, підтримує чинність 13 патентів.

По Відділенню загальної біології НАН України

Першу премію в розмірі 2420 гривень — **Інституту фізіології рослин і генетики НАН України**, який подав 4 заявки на патенти на винаходи та 3 — на корисні моделі, одержав 1 рішення про видачу патентів на винаходи та 4 — на корисні моделі, 14 рішень — про видачу авторських свідоцтв на сорти рослин, уклав 198 договорів про надання невиключних ліцензій на використання авторських свідоцтв та патентів на сорти рослин, склав 4 звіти про патентні дослідження, підтримує чинність 125 патентів.

Другу премію в розмірі 1600 гривень — **Донецькому ботанічному саду НАН України**, який подав 3 заявки на корисні моделі, одержав 3 рішення про видачу патентів на корисні моделі, уклав 2 договори про надання невиключних ліцензій на використання авторських свідоцтв та патентів на сорти рослин та підтримує чинність 42 патентів.

Третю премію в розмірі 1391 гривня — **Інституту біології південних морів ім. О.О. Ковалевського НАН України**, який подав 11 заявок на патенти на винаходи, 3 — на корисні моделі та

1 заявку на промисловий зразок, одержав 3 рішення про видачу патентів на винаходи та 5 — на корисні моделі, уклав 1 авторський договір, підтримує чинність 41 патенту.

3. Присвоїти звання «Винахідник року Національної академії наук України» винахідникам установ НАН України, які досягли високих показників у винахідницькій та патентно-ліцензійній роботі у 2010 році, з врученням свідоцтв і премій в розмірі 962 гривні:

1) Багацькому Валентину Олексійовичу — провідному науковому співробітнику Інституту кібернетики ім.В.М.Глушкова НАН України, доктору технічних наук;

2) Вишнякову Леону Романовичу — завідувачу відділу Інституту проблем матеріалознавства ім.І.М.Францевича НАН України, доктору технічних наук;

3) Гальчинецькому Леоніду Павловичу — провідному науковому співробітнику ДНУ НТК «Інститут монокристалів» НАН України (Інституту скінтіляційних матеріалів НАН України), кандидату фізико-математичних наук;

4) Десенку Сергію Михайловичу — заступнику генерального директора ДНУ НТК «Інститут монокристалів» НАН України, доктору хімічних наук, професору;

5) Савельєву Юрію Васильовичу — заступнику директора Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України, доктору хімічних наук, професору;

6) Пилипенку Олегу Вікторовичу — директору Інституту технічної механіки НАН України і ДКА України, члену-кореспонденту НАН України, доктору технічних наук;

7) Скальському Валентину Романовичу — завідувачу відділу Фізико-механічного інституту ім.Г.В.Карпенка НАН України, доктору технічних наук, професору;

8) Старкову Миколі Володимировичу — завідувачу відділу Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України;

9) Чехуну Василю Федоровичу — директору Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім.Р.Є.Кавецького НАН України, академіку НАН України, доктору медичних наук, професору;

10) Шилу Сергію Анатолійовичу — старшому науковому співробітнику Інституту радіоелектроніки ім.О.Я.Усикова НАН України, кандидату технічних наук.

4. Виділити бюджетні кошти в 2011 році установам-переможцям та установам, у яких працюють винахідники-переможці конкурсу, зазначені в пп.2, 3 цієї постанови, враховуючи, що в розмірі премій включені нарахування на заробітну плату.

5. Фінансово-економічному відділу Президії НАН України внести відповідні зміни до планів фінансування установ НАН України, згаданих в пп. 2, 3 цієї постанови.

6. Керівникам установ НАН України забезпечити контроль за постановкою на бухгалтерський облік об'єктів права інтелектуальної власності, створених у 2010 році.

7. Управлінню справами Президії НАН України забезпечити виготовлення свідоцтв «Винахідник року Національної академії наук України» в 2010 році.

8. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Комісію з проведення підсумків конкурсу з винахідницької діяльності установ НАН України та Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Б.Є. ПАТОН

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

А.Г. ЗАГОРОДНІЙ